

Mild skepsis

//

//]]]]> //]]>

Denne uken prøver vi å ha to tanker i hodet, samtidig. Den ene er: Hva betyr det å være «ubesværet»? Den andre: Hvordan kommer David Humes forestilling om «mild skepsis» til anvendelse i praktisk livsførsel?

Lars Nilsen er programleder i Studio Sokrates, NRKP2, lørdager kl 13:30. Lars skriver om sine kommende programmer og filosofiske undringer på Salongen.

Mellomgulvet

Filosofene på 1700-tallet mente at rystelser i mellomgulvet hadde en god effekt på helsen. Det som får mellomgulvet vårt til å riste er latteren. Og det som får oss til å le er humor. I samme øyeblikk vi

oppfatter vitsen og begynner å le blir alle sorger og alt besvær borte.

Tyskerne kaller det «Die heilsame Bewegung des Zwerchfells», den helsebringende bevegelsen av mellomgulvet.

Balanse

Tunge tanker og dystre innsikter bør balanseres, kynikerne i antikken snakket om «spoudogeloion» – det «alvorstunge-latterlige» og denne gamle kyniske innsikten kan drive fram den andre tanken i ukens Studio Sokrates: Mild skepsis.

Det er David Hume (1711-76) som setter navn på tanken om mild skepsis. Det må innebære å være våken og tilstede i de situasjonene som livet er fullt av. Jeg tror man kan si at [Aasmund Olavsson Vinje](#) (1818-1870) delte Humes milde skepsis der hvor han skriver om «tvisyn».

Åpen og improviserende

At man alltid må være våken for at en situasjon (eller et «scenario» for å si det litt mer moderne) – at en situasjon har flere sider, at mer enn én mulighet er åpen for handling og utforskning. Det er når tvisynet blir borte (den milde skepsisen forsvinner) at vi trår feil, misforstår, sårer andre og kort sagt gjør oss selv til mindre mennesker enn vi behøver å være.

Et eksempel

For mange år siden reiste Knut Borge og jeg hjem fra Paris i lag, og vi ble sittende i transitt på Schipolflyplassen i Amsterdam noen timer. Vi fant oss et bord på et av serveringsstedene og spiste middag mens slo i hjel ventetiden med småprat om alt og ingenting.

Et par bord bortenfor oss satte det seg en fem-seks voksne norske kvinner som etter en stund oppdaget at det var Knut Borge, kjent fra radio og fjernsyn som satt bare et par bord unna dem. De så ut som en venninnegjeng eller arbeidskamerater som var på reise.

En av dem fant ut at hun ville gi seg til kjenne som norsk og hilse på Knut Borge. Dette hender rett som det er når vi er ute og reiser med Studio Sokrates og Borge takler det alltid veldig fint. Hun som reiste seg og kom bortover mot bordet vårt hadde neppe tenkt i gjennom hva hun skulle si først, så hun improviserte. Og det er her poenget mitt om tvisyn, åpenhet for mulighetene i en situasjon kommer inn.

«Hei, jeg er psykiatrisk sykepleier» var det første hun sa til Borge.

«Åh! Det var fint at du kunne komme så fort» svarte Knut og pekte på meg:

«Han sitter der!»

Studio Sokrates:

Interesserte kan høre Stuidio Sokrates uten musikk her: [Mild skepsis](#)